

ŽEMAITIJA

nepartinis darbo žmonių laikraštis.

Išėina sekmadieniais ir ketvirtadieniais.

REDAKCIJOS ADRESAS:

Raseiniai, Šilavos gatvė № 3

Sveikimo kaina:

Petito eilutei arba jos vietai ant pirmo puslapio — 75 k.
ant antro 50 k.

Prenumeratos kaina vienam mėnesiui:
a šeimių miesto ėmėjams — 1 rb. 80 k.
Visiems kitiems 2 rb.

№ 39

Raseiniai, Ketvirtadieniais, 1919 m. Liepos m. 17 d.

Metai I

Visiems pasakykit,

kad nuo liepos 15 d. Banke ir visose Valstybės išdinėse galima pirkti

LIETUVOS VALSTYBĖS

VIDAUS PASKOLOS BONUS,

po 100, 250, 500, 1.000, 5.000, ir 10.000 markių.

Lietuvos Piliečiai! Vsi, kaip vienas be skirtumo tautos ar tikybos pirkite šiuos bonus. Lietuvos Valstybė prižada už metų, o kam reikės ir už pusės metų, gražinti kiekvienam visus pinigus ir dar tuoj dabar ant skolinamųjų pinigų primokėti 4 $\frac{1}{2}$ nuošimčių iš anksto.

Už bonų vertybę Lietuvos Valstybė atsako visu šavo turtu ir visomis įeigomis.

Todel visi piliečiai atlikite savo pareigas. Parodykite, kad jums savo tėvų žemės laisvė yra brangesnė už viską.

Generalinio Štabo pranešimai.

10. VII. 1919 m.

Rusų frontas

Visuose frontuose prasidėjo atkaklios kovos, kuriose laimėjimas nusvyro mūsų pusėn.

Šiaurės srity mūsų kariuomenės dalys, užėmę svarbiausius strategijos atžvilgiu punktus — Dveteną, Laseną, Jalovką, Rautežerius ir Suvėką, kovodamos žygiuoja pirmyn. Mums teko gausūs karo grobis: daug belaisvių, kurie nūn dar nesuskaityti, 7 kulkosvydžiai, 6 lauko virtuvės, 16 porinių vežimų su arkliais ir karo turtų, daug ginklų ir amunicijos.

Šiose kovose mūsų dalys apreiškė nepaprastą narsumą ir patvarą.

Nugalėtas priešininkas be mažiausios tvarkos bėga.

Raiteliai seka jo pėdomis.

Pietų srities fronte, kaip veikiai buvo likviduotos visos priešininko demonstracijos, mūsų dalių rinktinės netikėtai perėjo priešpuoliman. Operacijos vystosi sėkmingai. Ypač gerų pasisėkimų turėjome Nausodės — Ovilų punktų srity, kur paėmėm stiprius atsispirimo punktus.

Šiame fronte raudonarmiečiai atkakliai spiriasi ir arčiau varsto neprisileidžia mūsų

grandinių, visą laiką palaikydamos aukščiausiojo laipsnio kulkosvydžių ir artilerijos ugnį.

Smarkūs mūšiai tebesitęsia.

Turime nuostolių.

Lenkų frontas

Abonėnų kaimo aukštumose Žiezmarų — Vievio kryptim legioninkai iš pasalų užpuolė mūsų užtvartą. Įvyko atkaklus 3 val. mūšis. Abiejų pusių grandinės smarkiai kovėsi, palaikydamos kulkosvydžių ugnį.

Antrą kartą lenkai užpuolė mūsų prūsų šakinės sargybos liniją Kietaviškių miestelio ir Pielūnų kaimo srityse.

Kovos tęsėsi apie valandą.

Abi pusės turi nuostolių. Priešininko veržimasis sulaikytas. Alytos — Prienu fronto priešininkas priverstas buvo pasitraukti.

11. VII. 1919 m.

Lenkų frontas

Jezno-Vievio-Kazokiškių kryptim mūsų ištūsusių kaizygių dėka daug gausesnis priešininkas priverstas buvo pasitraukti.

Kovas susilaikė.

Mūsų dalys užėmė Kalvanų miestelį, Stakliškių-Varėnos kryptim einam pirmyn,

darydami budrią žvalgybą ir vakare pasiekė Pikelionių sodžiaus punkto.

Tankiai ir netikėtai pasirodo lenkų raiteliai, kurie įdėmėję mūsų sagrybą, veikiai pasitraukia atgal.

Patirta, kad legioninkai, užėmę naujus miestelius tuoj pašalina mūsų valdžią, steigia Komendantūras ir šeimininkauja kaip tik tinkama.

Rusų frontas

Šiaurės frontuose operacijos vystosi sėkmingai.

Pietų fronte atkaklios kovos užsitraukė visą naktį ir dieną.

Priešininkas, sutraukęs užpakalinius rezervus, kuriuos sudarė daugiausia komunistinės ir kiniečių dalys, duoda nepaprasto smarkumo atramą. Ypač pasirodė stiprios raudonarmiečių pozicijos Bruzų kaime ir Bepusavo ežero linijoje. Žimesnių pasisėkimų turėjo dešiniojo sparno rinktinės.

Karininkas VELYKIS.

Paskutiniomis žiniomis lenkai pasitraukė iš Bobriškių, Daugių ir Varėnos.

Pranešimas.

Lenkų ir bolševikų agentai norėdami padaryti suirutę, kad tuomi pasinaudoti, skleidžia visokias melagingas žinias, busią lenkai užėmę Alytų, Kaišėdorus, Žiezmarius, einą Kauną ir t. t. Tikrais šaltiniais remdames mes turime pabrėžti, kad tuose ganduose nėra nieko teisinga. Ligi šiol visur, kur tik lenkai mėgino eiti pirmyn, sutiko stiprią mūsų narsios kariuomenės atramą ir priversti buvo su dideliais nuostoliais pasitraukti.

Naujosiomis žiniomis, lenkai traukiasi atgal. Merkinė, kurį buvo lenkų seniau užimta, jau vėl yra mūsų rankose.

L. SPAUDOS BIURAS.

LENKŲ AVANTIŪRA.

Paskutinių dienų įvykiai galėjo ir lenkiškiausios orientacijos lietuvius įtikinti, jog lenkų „broliški“ jausmai kaip tik ir apsirėškia jų pastangomis užgiobti Lietuvą, jos gyveutojus pavergti ir ekonominiai ir moraliniai. Jei kitų kurių didžiųjų valstybių antplūdimas Lietuvon neša ekonominės vergijos pančius, tai lenkų antplūdimas kartu su ekonomine, neša ir moralinę vergiją, kuri reikštųsi, kaip jau ir reiškiasi lenkų užimtoje Lietuvos vietose, persekiojimu visa, kas yra lietuviška, statymu visur savų „čėnaunykų“ turinčių būti „polskos kultūros“ sodintojais Lietuvoje.

Juu ne nuo šiandien vis gyresi lenkų valdovai ir jų pakalikai, kad jie nenorį Lietuvą pavergti; o nori su ja „broliška“ susijungti „paliuosuoti“ ją nuo bolševikų ir t. t. Dabar matome,

kaip jie „liuosavo“ Lietuvą nuo bolševikų: užėmę dalį Lietuvos su Vilniumi, įvedė tose vietose kuodidžiausią žandarizmą prieš lietuvius ir visus, kas nėra lenkas, ir tai atlikę, pradėjo, kaip judošiai, vesti derybas su bolševikais, kad jiems bolševikai pavestų dalis Lietuvos, Baltgudijos ir t. t. Bolševikams tai nesunku buvo padaryti, nes jei kas ko neturi, tai gali ją ir kitam pavesti, ir jie pažadėjo lenkams Lietuvos ir Kaltgudijos dalis, už ką lenkai nusotjo su jais kariavę, ir tuo pasibaigė Lietuvos «liuosavimas» nuo bolševikų.

Tą darbą atlikę lenkai jau žiūrėjo tiesiai į Lietuvos pusę, galvodami iškur pradėti savo «broliškus» jausmus gyvendinti. Ir prasidėjo užpuldinėjimas iš pasalų atskirų lietuvių kariuomenės būrių. Po jų ėjo lietuvių komitetų mokytojų areštai ir kiti „polskos kultūros“ vaisiai. Ir galų gale priėjo iki to, kad jau operacinio štabo pranešimuose mes sutinkam „lenkų frontą“. Iš tų pranešimų matyti, kaip lenkų legijonai taip pat iš pasalų pradėjo užpuolimus ant atskirų lietuvių kariuomenės sargybų ir komendantūrų Vievijė, Žiezmaruose ir kt. Sąryšyje su tais lenkų žygiais pradėjo dirbti ir Lietuvoje lenkų agentai ir provokatoriai skleisdami įvairias melagingas žinias apie nesamus lenkų legijonų pasisekimus.

Taip tai iš nuolat rodomų lenkų „broliškų“ jausmų, atsirado lenkų frontas. Kita ko ir sunku buvo tikėtis. Juk neveltui Lietuvos lenkų dvarininkų sūneliai išėjo kas tik galėdamas į lenkų legijonus. Jiems ne juokais rūpi svetima jėga išgelbėti savo dvarus, kad vėl juose kankinus, naudojus Lietuvos darbininkus. Neveltui nevienas lenkas dvarininkas užstatė Varšavos bankuose savo dvarus, kad turėti pinigų legijonų organizavimui ir Lietuvos pavergimui į bajorų rankas.

Bet užmiršo bajorai, kad jau praėjo laikai, kuomet viešpatavo „krew blėkitna“, užmiršo, kad ir muziko gyslose teka kraujas ir kad už laisvę mokės ir muzikas kovoti tos laisvės neapmainys ant bajorų «kultūros».

S. R.

MŪSŲ SPEKTAKLIAI, IR MIESTŲ BEI SODŽIŲ PROLETARIJA.

Pasiliosavus nuo carų jungo, ir pradėjus lietuvių tautai šiek tiek laisviausą alsuoti, subruzda mūsų jaunimas ir įvairios teatrinės įstaigos rengti spektaklių, vakarėlių, gegužinių ir kitų dorų pasilinksminimų. Žiūvint į mūsų spektaklius laikraščių akimis matytis teatro dirvoje žymaus judėjimo bei darbavimosi, ir, rodos iš to darbo, reikėtų nūnai laukti nemenkų vaisių liaudės švietimo žvilgsnių. Nes besilankant vakaruose, bei spektakliuose, matai žmonijos gyvą gyvenimo vaizdą, matai pajuokiamas blogas žmonių gyvenimo pusės, ir matai taip pat gerų gyvenimo pusių ir kiekvienam scenos veikimas gali būti mūsų kasdieninio gyvenimo pamoka. Bet pažvelgus į spektaklių lankytojus tuoj metas akin, kad ne tie lanko spektaklius, kurių gyvenimas tamsiausias ir klaidžiausias ir ne tie klausosi tų pamokų, kuriems jos būtų reikalingiausios, bet tie lanko tą mūsų gyvenimo mokyklą, kurie gyvena šviesesnėje gyvenimo juostoje, kurių be to gyvenimas nėra tiek klaidingas ir tamsus. Ir šitai delko: nukamavus Lietuvos šalį karo vėsulai skaudžiausioji karo rykštės dalis teko kentėti miestų ir kaimų proletarijai, tai yra pačiai labiausiai išnaudojamajai žmonijos klesai: sodžių bernams, samdininkams, mergaitėms ir įvairiems miestų rėnkėlniams. Per karą, pabrangus maisto produktams, niekuomet darbininkai neįstengia uždirbti žmoniškiau pavalgyti, nes jau menkai kas ir darbininkų tereikalauja ir visai mažai jam už darbą temoka. O čia reikia dar ir apsi-vilkimo ir avalinės pasirūpinti. O žmogui neįstengiant pasirūpinti materialinės pusės, nėra kada rūpintis švietimui arba spektaklio pamokomis, kurios kainuoja bent kelis, rublius vienam vakarui. Vakaru rengėjams rodo, kad atpigus pinigams, pora ar daugiau rublių už bilietą yra niekis. Tačiau nereikia užmiršti ir tai, kad pinigai atpigo tik tiems kurie juos ima, o tiems, kurie jų daugiau išleidžia, negu paima pinigai dar labiau pabrango. Šitai pavyzdys: samdininkė tarnaitė gauna metinės algos 100 rub. o po-

ra „čeverykų“ kainuoja taipgi 100 rubl.; ar gali toji mergaitė lankyti vakarą ir pirkti už kelis rublius bilietą, jei ji metus dirba tikrai už vieną kartą avalinės. Arba bernas, gaunąs metinės algos 150 rublių, kuomet pora batų kainuoja 180 rub. iki 200 rub., ar gali toksai naudotis spektaklio pamokomis? O ką tasai privalo daryti, kuris teturi menkutį uždarbį, o turi dar nemažą šeimyną auginti ir maitinti? Tokiam mūsų spektakliai, visai yra nepažįstami ir pramoga, kuri kainuoja keletą rublių yra jam svetima. Taigi kad mūsų spektakliai atneštų daugiau mūsų liaudžiai nandos, privalėtų mūsų vakarų rengėjams savo akį kreipti ne tiek materialinėn, pusėn, kiek dvasinėn, tai yra, kad mūsų vakarai būtų rengiami ne vien turtuoliams, ar pasiturintiems bet ir patiems kraštutiniems beturčiams. Tuomet mūsų demokratinės Lietuvos tvarka jau daugiau skirsis nuo rusų biurokratinės senosios tvarkos ir mūsų šalies. Darbo žmonės bus gaugiau patenkinti, jei ir jiems bus prieinami mokslo, kultūros ir meno židiniai. Rusų biurokratija dėliai spektaklių sakydavo: „ne vašemu bratu“, ir jei ir mes tą pačią grismę giedosime demokratinėi Lietuvoj, tai mūsų spektakliai netarnaus liaudies švietimui ir pažangai, o vien tik rengėjų kaišėniui. Taigi kad mūsų spektakliai atsakytų mūsų liaudies pažangai, privalo vakarų rengėjai pasirūpinti, kad tie vakarai būtų prieinami ne vien inteligentams, kuriems jie tėra mažiaus reikalingi, švesuoliams bet kad jais galeėtų naudotis ir tie, kuriems jie visuomet yra ir būtų gyvenimo pamoka. O jei mūsų vakarais naudotis pati neapšviestųjų minia ir visuomet temys tas gyvenimo pamokas, tuomet jau mūsų vakarai tikrai atsakys pažangos dvasiai ir atneš daug didesnę naudą liaudies švietimui.

Užėvis.

Jš žematijs

AIRIOGALA. Liepos 10 d. 5 val. vak. apsistojusieji Podgajų dvare vokiečių kareiviai apiplešė Povilą Mankūną, atimdami iš jo drabužių, batus ir 160 rublių.

RASEINIAI.

Kaip girdėti Miesto Prezidentas V. Kuraitis atsisako nuo savo pareigų.

P. Kuraitis yra paskirtas valstybinių revizorium Šiaulių, Raseinių, Tauragės, Telšių ir Skaudvilės apskrity.

LYDAVĖNAI. Čionai yra apie 130 vokiečių kareivių grįžusių nuo Penevežio pusės. Jie vis nesiliauna žmonėms jėbių daryti. Pjauna geriausią žolę, nesiskaitant nei su kuo, teipogi neužmiršta ir ši tą apiplėšti. Nesenai išvogė kleboniją ir kunigas buvo prierastas išbėgti Mes pasilikom prie nždarytų bažnyčios durų. Nukentėjo taip pat ir keli gyventojai Žolpinių kaimo-vokiečiai išvogė geriausius jų rūbus ir pinigus.

Tokie atsitikimai pavyksta ne pirmą kartą, ir tam visam dar galo nematyti.

P. Naktinis

Visuomenės žiniai.

Sulyg Paštų, Telegrafų ir Telefonų Valdybos pranešimo visi telegrafai telefonai, ir jų tinklai Lietuvoje, yra šios Valdybos žinioje.

Užtat be tam tikro leidimo iš Telegrafų ir Telefonų Valdybos žinios, niekas neturi teisės sau statyties telefonus, nžimant telegrafų ar telefonų vietas.

Galutinai vokiečiams traūkianties iš Lietuvos visas paštų, telegrafų ir telefonų turtas turi būt perimtas paštų įgaliotiniams.

Užtat jeigu kur nors vietoje, kokis pašto telegrafų ar telefonų turtas pakliutų į kitas rankas, privatinės ar valstybines, tai kiekvienas gyventojas turi turėti pilėtišką nžduoėia minėtus daiktus gražinti pašto telegrafo ir telefono žiniai, ar artimiausiomis valšėių valdyboms, o paskutinės — laikinai paėmusios į savo globą, praneša apie tai

Pašto, Telegrafo ir Telefonų įstaigos įgaliotiniui.

Taipogi patėmyta, kad artimiausiai gyven-tajai netoli nuo kelių, kur eina telefoninės vielos, dažnai vietoje kad saugoti šitas vielas, jie patis, kaip kartais drasko, arba stulpus plėšia dėl kokių nors savo naminių reikalų be kurių galima būtų ir visai apseiti.

Nejaugi netur supratimo, kad nutrauktas kiekvienas telefonas kenksmingai atsiliepia mūsų susisiekimui, šiame labai svarbiame laike ir padaryti šiuomi nūostoliai, daromi ne vokiečiams ar kitiems kokiems nors priešams, toli ne aniems! bet vis mums, mums lietuviams! Pirmą kad gādina atliktą darbą; antra kad sugadinus patys ne galėsit susinėšt prie reikulo, ir trečia jog vistiek už tą viską reikės atlygint ir dar nešti pabauda.

Jau laikas būti tikra's Lietuvos piliečiais ir užmiršt, kad tai viskas, kada tai buvo, ar tai rusų, ar tai vokiečių nuosavybė, babar mūsų lietuvių ir ne privalomė sau patys daryti žaizdų.

Užtat artimiausieji gyventojai prie kelio saugokite telefonus, drauskite vaikus, arba neišmanėlius gadinti atliktą darbą ir abelnai, pamatę nedorelius elgenčius ne padoriai duokite žinią valdžiai.

Raseinis Pašto Įstaigos
Įgaliotinis.

Politikos žinios

Lloyd'as George'as ratifikuosias taiką

Genfas, VII. 10 (LTB)

Iš Londono praneša, Loyd'as Georges esąs Žemesniųjų Rūmų įgaliotas ratifikuoti taikos sutartį be Parlamento. Tuo būdu Anglija bus pirmoji santarvės valstybės taikos sutartį ratifikavus.

Italijos sukilimai

Bernas, VII. 10 (LTB)

Iš daugelio Aukštosios Italijos miestų yra pranešama apie naujus sukilimus. Žiniomis iš Milano, Romos darbo Kameros tarybos su valdžia ir pramoninkais vakar iširusios. Esą uutarta tuojau paskėlbtį Ryme visuotinę streiką. Visa Apulija yra apimta sukilimu, Kaikuriuose Sicilijos vietose ir gi pastebima judėjimo. Turine streikuoja 40.000 darbininkų.

YOKIEČIAMS LEISTA VEŽTI IŠ LATVIJŲ KRAŠTO SAVO KARIUOMENĖS IR PILIEČIŲ JŪROS KELIŲ

Berlynas, VII. 10 LTB,

Energingai vokiečiams reikalaujant, santarvė jau leido plaukioti laivams, kurie reikalingi vokiečiams iš Rygos išvežti ir Vokiečių kariuomenei iš Baltijos krašto atitraukti.

Ųalną darbininkų streikas pabaigtas

Versalė, VII. 10 LTB.

Vyriausybės trečiųjų teismaš nusprendė visus kalnų darbininkų reikalavimus patėnkinti. Streikas pasibaigė.

Redaktoriūs: Redakcijos Komisija.

Dantų gydytojas U. ZIVAS iš Kelmės

Nėmakščiū gatvė № 75 (prieš D-ra Mankauską)

Priimama kasdien nuo 9-1 v. d. ir nuo 3-5 v. v.

Gydymas dantų ir visų burnos dalių, plicbavimas visokjomis medegomis. Prašalinimas dantų be jokio skausmio (anestezija) IDEJIMAS PADIRBTŲJŲ DANTŲ Prie kabineto atskiras technikas.

Pamestąjį (Obosto) pasą Ona Lipšic vardu išduotąjį skaityti neturinčių savo vertės ir pasiųsti į Raseinių nuovados miliciją.

Pamestąjį (Obosto) pasą Chana Levinzon vardu išduotąjį skaityti neturinčių savo vertės ir pasiųsti į Raseinių nuovados miliciją.